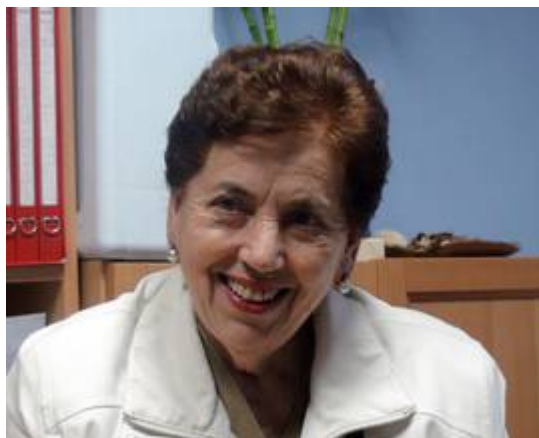
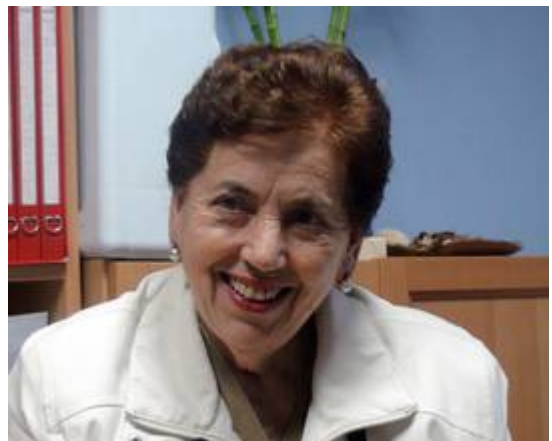

Juana Bilbao Bolunburu

*Lezama
Bizkaia (1933)*

Aurkibidea

Biografia

Betidanik Lezaman bizi izan da eta bere gurasoak be Lezamakoak ziren. Aitite eta amama aitaren partez Fikakoak, eta amaren partez Lezamakoak. Txikitatik Bilboko plazan barazkiak saldu egin ditu eta behar honetan jarraitzen du. Bere lehengusina derioztarrak ere parte hartzen du tarteka.

Zintak

LZM-003

- **Proiektua:** Tximintx euskara elkartea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Zubiri, Itsasne
- **Data:** 2011-01-31
- **Iraupena:** 65 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Zubiri, Itsasne

Pasarteak

1. Alkatxofa asko saltzen zituzten

- **Erref:** LZM-003/004
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:04:28. **Bukatu:** 00:07:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Amamarekin azokara joaten zen trenean. Santa Gurutzeko auzoan hartzen zuten trena. Orburuak (Alkatxofak) eta porruak saltzen zituzten. Orburu ederrak ziren eta berriro saltzeko erosten zutenek ilara egiten zuten erosteko, hamaiketarako jenero guztia saltzen zuten. Astean bitan joaten ziren Bilbora eta ehun dozena orburu saltzen zituzten. Orburuen sasoia martxoa-apirila zen.

2. Azokara joateko, astoz trenera

- **Erref:** LZM-003/005
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:07:46. **Bukatu:** 00:09:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Baserrian behiak, txalak, txerriak, oiloak eta astoa zeuzkaten. Azokara joaten zirenean, tren geltokiraino astoan eramaten zuten jeneroa eta han uzten zuten lotuta itzuli arte. Amama Fikatik Bilbora oinez joaten zen eta bidean gaztainondoetatik perretxikoak biltzen zituen plazan saltzeko.

3. Sagarrak

- **Erref:** LZM-003/007
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:10:08. **Bukatu:** 00:12:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Gaur egun plazan kanpoko jenero asko saltzen da. Kanpoko frutak oso itxura onekoak dira, ez hemengoak bezalakoak; hala ere, bertokoak goxoagoak dira. Lehen, sagarrak hartzen zirenean, ganbaran gordetzen ziren negurako eta ez usteltzeko belar sikua jartzen zen gainetik. Kalabazak ere gordetzen ziren.

Transkripzioa

-Oin be, oin ia jentia kanpoko frutia gura deurie, ze ez deke bitxorik eta ez deke zerik. Baie hemenego sagarra ta madarie probau...probauten deuenak ez detse ardurarik [kotxo] euki arren. Dauz batzuk oso-oso... dau gizon bat sobre todo bat dau, aste guztietan eroaten dabela biherrera sagarrak. Ta sapatuen etorri jaten zera, badakizu Ester zuri emon notsuzenak moruko sagarrak dekoz honek [barren], kaja bat edo. Baie itxuri txarra dekie, hemengo frutiek itxuri txarra deko. Kanpokoia dator ba oso polito ipinde, oso einde.

-Kanpuen kakaztuta datoz.

-Bai, bai, bai, dana. Eta gure Karmelek esaten do: Ama, "traeme los que tienen bicho emoistazuz ama neuri". Horrek. Eta hori esaten dotsiet nik be sarri [asko]: "Estos son ecológicos e" ta aitu eiten dostie esaten dotsetenien. "Pero qué mala pinta tiene" igual, ta "Bueno bai, baie onak dozuez. Eroan!" Ta egie da, bai. Itxuria txarra dekie baia gozoa da.

-Zelan gordetan zan antzine generoa, holan joaten zanian, negurako eukiten zan ez?

-Bai, orduen egoten zan sagarrak bost kantoia, urtebeteak ta horrek. Kamarotera eroan ta igual martien ta aprilen kamaroteko sagarrak jaten, tximur-tximur einde egoten zien, oso gozoak.

-Baia zelan eiten zan ez usteltzeko? Ganbaran sartzen zan bedarran barruen?

-Bedar sikue botaten gendun ganbaran ta haren ganean zabalean ipinten genduzen. Ze imini ezker gitxiau usteltan die, gitxiau usteltan die.

-Ta zer gehiau mantenitzen zan holan?

-Kalabazak be bai. Kalabazak be asko.

-Oseake [...] urre gorrie jatekoa?

-Bai, urre gorrie bai jatekoa.

4. Txerri okela

- **Erref:** LZM-003/008
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:12:15. **Bukatu:** 00:13:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Txerria hiltzen zutenean, txorizoa eta solomoa koipetan sartzen zen eta pernilarri gatzaz azpitik jartzen zitzaion mantentzeko. Txerria ilbeheran hil behar zen okela ez lehortzeko.

5. Zomorroak barazkietan

- **Erref:** LZM-003/010
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:15:39. **Bukatu:** 00:19:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Gaur egungo bandejari botika gehiago botatzen zaio. Barazkiekin amaitzen duen zomorro bat dago eta horrekin bukatzeko intsektizidak erabili behar dira. Lehen arazo hori ez zegoen. Uste du arazo hau fabriken kutsaduraren ondorio dela.

6. Erromeria

- **Erref:** LZM-003/012
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:19:59. **Bukatu:** 00:23:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Lezaman gonaz jantzita eta zapatilekin joaten zen erromerietara. Plazan bozgorailu bat jartzen zen musika entzuteko. Igandero arrastiko seietatik iluntzera arte erromeria egoten zen. Lezamako erromeria Zamudiokoa baino lehenago bukatzen zen. Musika gehienetan gaztelaniaz izaten zen.

7. Santiago eguna Derion

- **Erref:** LZM-003/014
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:24:11. **Bukatu:** 00:27:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:

<p>Bere gizona Deriokoa zen, Santiago egunean ezagutu zuen erromerian dantzan. Santiago egunean izekoren etxera joaten ziren bazkaltzen, bazkaldu ostean meza zegoen eta honen ondoren erromeria. Santiagoko jaiak itzelak ziren, meza nagusiaren ostean euskal dantzak egoten ziren. Garbantzak, indabak, gisatua eta arroz-esnea zen orduko jatordua. Bazkal ostean abestu egiten zen.</p>

8. Ezkontza

- **Erref:** LZM-003/016
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:29:28. **Bukatu:** 00:32:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkondu zenean, Donostiara eta Bartzelonara trenez joan zen eta Bartzelonatik Bilbora hegazkinez. Bidaiatik itzuli zirenean 1.000 pezeta

zeuzkaten soberan eta libreta bat ireki zuten. Bazkaria Bilbon izan zen, denetarik egon zen bazkaltzeko. Traje beltz batekin ezkondu ziren biak. Bazkaldu ostean, jai handia egin zuten; bere osaba Patxi txistularia zen.

9. Furgoneta barazkiz beteta

- **Erref:** LZM-003/018
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 00:36:43. **Bukatu:** 00:40:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

<p>Gidatzen ikasten otsailean hasi zen, patatak ereiten hasi baino lehen. Gidabaimena atera zuenean, furgoneta bat erosi zuen eta barazkiz beteta eramaten zuen Mungiara, dena saltzen zen. Elkarrizketa garaian oraindik azokara joaten zen oso gustura.</p>

10. Fielatoa

- **Erref:** LZM-003/020
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:41:57. **Bukatu:** 00:44:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Bilbo eta Txorierri artean, Santo Domingon, baserriko produktuekin kontrabandoan ez aritzeko, fielatoa zegoen, produktu batzuk debekatuta baitzeuden. Handik pasatzean, baserritarren jeneroa begiratzen zen.

11. Sasimartxo

- **Erref:** LZM-003/023
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:48:05. **Bukatu:** 00:50:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

Inauteriak ez ziren ospatzen, baina bai Sasimartxo. Sasimartxon, kanpoan, txorizoa eta patata-tortilla prestatzen zituzten. Tostadak ere jaten ziren baina etxetik eramandakoak.

12. Etxetik irten behar

- **Erref:** LZM-003/026
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:55:19. **Bukatu:** 00:58:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra Txorierrira heldu zenean, animaliak hartu eta patronatura ihes egin zuten. Amama, berarekin, guztion atzetik zihoan furgoneta batean. Furgoneta apurtu eta Juana korrika irten zen Santo Domingorantza. Bi egunean aterpe batean gelditu ziren. Bere lehengusinak dio Santo Domingoko bidean, bidetik jarraitzeko gorpuak kendu behar zirela erditik entzunda duela.

13. Plazako anekdota

- **Erref:** LZM-003/028
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 01:02:45. **Bukatu:** 01:04:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Plazako anekdota bat kontatzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-09-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com